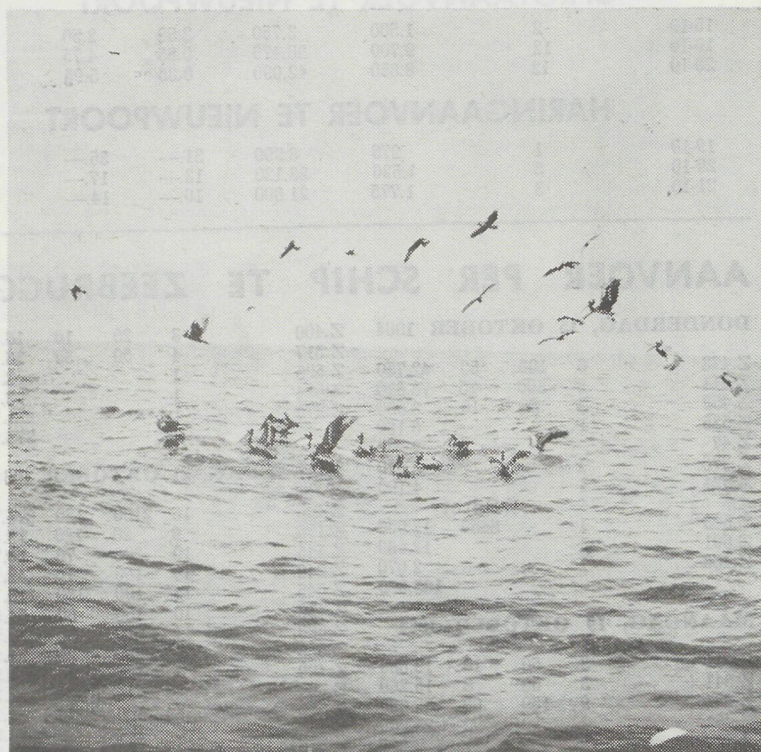

Voor een betere voeding van miljoenen monden

Terwijl zeevogels een feestmaal genieten... lijden miljoenen mensen honger.

Men zou kunnen zeggen dat, sedert het begin van het mensdom, de vissende volkeren er steeds naar getracht hebben de vis te bewaren en te vervoeren. De Egyptenaren hadden reeds duizenden jaren terug methodes uitgedacht voor het zouten en het distribueren van de vis in de binnenlandse gebieden? De oude Romeinen waren erin geslaagd een vissubstantie te bereiden, die zeer gegeerd werd als specerij, en die in hoge mate bijdroeg tot een opvoeren van de voedingswaarde der gerechten. Nog andere volkeren lukten erin andere oplossingen te vinden voor deze oude en moeilijke problemen.

Het dient evenwel gezegd dat geen enkele voldoeninggevend was.

x x x

Hedendaags doen de toestanden zich evenwel volledig anders voor. Thans dient men steeds meer en meer vis aan te voeren voor een voortdurend stijgende wereldbevolking, die voor een groot gedeelte nog ondervoed is wegens een schrijnend gebrek aan proteïnen. De vis is evenwel een bijzonder geschikt voedsel in dit opzicht, en toch dient vastgesteld te worden dat het enkel de kustbewoners, of die mensen die niet te ver van grote meren of stromen wonen zijn, die vis verbruiken. Dit is des te meer te betreuren daar in de landen die een grote behoefte hebben aan proteïnen en de mensen ver van de wateren leven, de armsten zijn, en het precies diegenen zijn die de grootste moeilijkheden ondervinden bij het transporteren of het bewaren van de visprodukten.

Mali bvb. is een visserijstaat, die echter meer dan 80% van de aanvoer uitvoert in gedroogde vorm. In het grootste gedeelte van het binnenland van deze staat, is het visverbruik hemelstergend laag, of zelfs helemaal onbestaande. Dergelijke toestanden dienen in de eerste plaats toegeschreven te worden aan een gebrek van toereikende transportmogelijkheden en het wegennet. De af te leggen afstanden zijn groot, en vóór de aankomst op de plaats der bestemming zijn 40% tot 50% van de produkten, zij het nu in gedroogde of gezouten toestand, ontwaard door koolwormen en andere insecten.

Precies dezelfde toestanden doen zich voor in de Nijldelta, maar hier neemt het gevaar dan een andere vorm aan; hier zijn het inderdaad de ratten die het grootste gedeelte der visprodukten verslinden. Meer dan de helft van de vangsten, welke geboekt worden in het Tchadmeer, vallen ten prooi aan deze dieren.

x x x

In Peru wordt jaarlijks meer dan 7 miljoen ton gevangen. Het grootste gedeelte evenwel van deze enorme kwantiteit wordt tot vismeel

verwerkt, en bestemd voor dieren- en vogelvoeding. De grote oorzaak hiervoor is gelegen in het feit dat het verkeer ten zee zeer bemoeilijkt wordt door het gebergte; de vis bederft tijdens de reis van de kust, waar er in overvloed is, naar de binnenlandse valleien.

In het oostelijk gedeelte van Pakistan, in Malesië, in Brazilië en menig ander land is het visverbruik ten zee zeer beperkt — en terzelfdertijd ook de visserij — wegens een groot gebrek aan transportmiddelen en bewaringsinstallaties.

Hoeveel vis gaat aldus verloren? Niemand kan hier een juist antwoord op geven. Men is evenwel overtuigd van het feit dat het cijfer te hoog, veel te hoog ligt, en dit in een tijdperk dat het mensdom een dringende behoefte heeft aan visprodukten om hun steeds toenemende honger te stillen.

REIZENDE PROTEÏNEN

Heeft men tenslotte dan toch een oplossing weten te vinden?

Inderdaad! De deskundigen van de F.A.O. beweren het. Dit middel bestaat in het vervaardigen van een soort vismeel, proteïnekonzentratie genaamd, die naar het schijnt bijzonder geschikt is voor de menselijke voeding. Dit produkt heeft verscheidene voordelen op ondermeer de bevoren, gerookte, gezouten of konserverprodukten.

In de eerste plaats bevat het heel weinig water, terwijl de proteïne-inhoud van 70 tot 85% bedraagt.

Ten tweede wordt het gepresenteerd als een kompakt geheel, en omvat vier tot vijfmaal meer proteïne dan gelijk welk ander produkt op basis van vis.

Ten derde biedt de bewaring geen de minste moeilijkheid. Verpakt in plasticzakjes, kan het noch beschadigd, noch door insecten aangetast worden. De verbruiker krijgt het in een perfecte staat voorgeschoteld.

Ten vierde is de aanwending van dit produkt menigvuldig. In eerste instantie aangeboden als vismeel kan het geschikt zijn voor het paneren van groenten of alle andere gebakken voedingswaren; het kan toegevoegd worden aan soep of sausen, brood of droge gebakken, enz.

Tenslotte, en dit is hoofdzakelijk van belang, ligt de prijs dermate laag dat het bereikbaar is voor alle beurzen.

Dit produkt wordt vervaardigd uit vissoorten van eerste kwaliteit, en is uitsluitend bestemd voor de menselijke voeding. Verder is het te vervaardigen uit om het even welke vissoort, en dus ook met vissoorten die op bepaalde tijdstippen in overvloed aangevoerd worden.

EEN MEER GEZONDE VOEDING VOOR MILJOENEN MENSEN

Deze proteïne-koncentratie wordt reeds in vele landen met succes verbruikt. Zo bvb. in Marokko. Daar werd in 1960 een lanceringscampagne gevoerd. Men koos hiervoor welbepaalde gebieden, waar het produkt rondgedeeld werd.

In het begin werd een zekere terughoudendheid vastgesteld; ten andere wekt een nieuw voedingsmiddel steeds een zeker wantrouwen. Hier was er ten andere nog een bijkomende moeilijkheid, want het produkt heeft noch reuk, noch smaak, noch vastheid.

Maar met een ongekend doorzettingsvermogen, en dank zij de belangrijke steun van de F.A.O. en enkele andere fondsen, slaagde de Marokkaanse regering erin haar plan te doen lukken. De melk is bijzonder zeldzaam in dit land, zodat men de huismoeders aantoonde dat dit nieuwe visprodukt op zijn minst evenveel voedingswaarde had als melk voor hun kinderen. Men slaagde er zelfs in deze vismeelsubstantie ingang te doen vinden bij de samenstelling van het dagelijks menu en de traditionele gerechten. Wanneer de moeders tenslotte vaststelden dat hun kinderen spoedig aan gewicht en kracht toenamen, een grotere weerstand boden tegen de verschillende ziekten, gingen zij ook spoedig de voordelen inzien van deze proteïne-koncentratie, en was de strijd gewonnen.

Hedentendage komt deze proteïne-koncentratie dan ook als een onmisbaar wapen voor de Marokkaanse regering in de strijd tegen de ondervoeding. Over het gehele Marokkaanse grondgebied wordt dit produkt verkocht tegen prijzen die bereikbaar zijn voor iedere beurs. Te Agadir, op de Atlantische kust, werd een fabriek opgericht die een jaarlijkse productie voortbrengt van 1.000 tot 2.000 ton. Hierbij wordt enkel vis gebruikt die door de lokale visserij aangevoerd wordt.

Ook in Afrika werden opzienbarende resultaten bereikt, evenals in Latijns-Amerika en Azië. Het produkt is bijzonder geschikt voor de voeding in de scholen, kindertehuizen, moederhuizen, hospitalen, fabrieks-kantienen en de legerkeuken.

Verscheidene deskundigen zijn er zelfs stellig van overtuigd dat deze proteïne-koncentratie de meest geschikte oplossing is van het vitaal en moeilijk probleem dat de voeding van miljoenen hongerslijdenden en ondervoeden daarstelt.

PROTEINEN VOOR DE PERUVANEN

Deze proteïne-koncentratie wordt op het huidige ogenblik vervaardigd in Zweden, Noorwegen, Denemarken, IJsland, Kanada Zuid-Afrika en de U.S.A. Men kan er ten andere overal waar men beschikt over de nodige kapitalen, techniekers en de vereiste grondstof, vervaardigen. Peru stelt hier ten andere het voorbeeld door een groot gedeelte van de reeds zo omvangrijke visproductie te verwerken tot dergelijke proteïne-koncentratie. Hiervoor gebruiken zij grotendeels de enorme ansjovisaanvoeren, die in fantastische kwantiteiten voorhanden zijn in de Peruviaanse kustwateren. Men weet inderdaad dat deze kleine vissoort enkel geschikt is voor de verwerking tot vismeel voor de diervoeding. Het zou evenwel volstaan dat een gedeelte van deze produktie overgebracht wordt naar de in het gebergte levende bevolking, alwaar een schrijnend gebrek aan de vereiste proteïne heerst, en het hongerprobleem zou voor 75 % opgelost zijn.

In het kader van de door de F.A.O. ondernomen «Freedom from Hunger Campaign» wordt door deze instantie een belangrijke hulp verleend aan Peru, met het oog op de produktie van deze proteïne-koncentratie.

De kosten hiervoor worden geraamd op ruim 600.000 dollars. De kredieten zullen verstrekt worden door de Peruviaanse regering, de vismeelindustrieën, en de «Freedom from Hunger Campaign».

Het gaat hier om een moeilijke en harde onderneming. Maar, indien alles naar wens verloopt, zal Peru aan de wereld een voorbeeld gesteld hebben, die zeker navolging verdient, in het kader van de strijd tegen de honger in de wereld. — B

VISMEELPRIJZEN VOOR SPROT VERHOOGD

Tot op heden werd er voor de sprot welke naar de vismeelfabrieken verwezen werd, door de vismeelfabrieken zeventig centiemen per kg betaald.

Door de Rederscentrale werden met het oog op het bekomen van een verhoging van deze prijzen, met de vismeelfabrieken besprekingen gevoerd, welke uiteindelijk tot een akkoord geleid hebben waardoor voortaan voor opgevangen sprot welke naar de vismeelfabrieken gevoerd wordt, 85 F per 100 kg aan de vissers wordt vergoed.

Dit is voor de vissers die deel uitmaken van de Rederscentrale, een goed zaak en is nogmaals een bewijs dat de opvangregeling van sprot in België voor hen van groot belang blijft.

We hadden vorige week de ge-

legenheid een gesprek te voeren met Franse vissers, waaruit blijkt dat deze mensen geen opvangregeling hebben voor sprot en zij vorig jaar dikwijls hun MOOIE sprot in zee moesten gooien bij gebrek aan kopers.

Toen dezen vernamen hoe het in België gesteld was, waren zij automatisch bereid hun waar hier ter markt te komen verkopen.

Hetzelfde geldt voor de vissers van Breskens die thans voor sprot ook geen opvangregeling meer hebben en integendeel nog een verlies van één miljoen frank van vorig jaar moeten aanvullen.

En zeggen dat er mensen zijn die nog kritiek uitoefenen omdat het hen niet toegelaten is, naar willekeur te handelen, volgens hun EIGENbelang het dikteert.

Bij de scheepsbouwdiensten van het Zeewezen

HERZIENING EN AANPASSING VAN DE WEDDESCHALEN

Sedert geruime tijd wordt door het personeel van de scheepsbouwdienst bij het Zeewezen aangevraagd om een herziening van de weddeschalen en een aanpassing van de lonen aan de normale lonen, uitbetaald in de private sektor.

In verband hiermede richtte volksvertegenwoordiger Van der Elst in van 18 september jl. een parlementaire vraag tot de heer Bertrand, Minister van Verkeerswezen.

Hierin vraagt hij het betrokken departement om mededeling van het feit of er in deze aangelegenheid reeds een beslissing werd genomen, en in negatief geval, hoever het onderzoek terzake gevorderd was.

xxx

Thans verscheen in het bulletin «Vragen en Antwoorden» van 13 oktober jl. het antwoord van de geïnterpelleerde Minister, welke wij hier integraal laten volgen.

Het personeel van de Technische Dienst te Oostende wordt bezoldigd overeenkomstig de weddeschalen die voor alle ministeries werden vastgesteld. Op enkele uitzonderingen na zijn de graden die bij hogervermelde dienst bestaan gemeenschappelijke graden en is de eventuele herziening van de eraan verbonden schalen een aangelegenheid die alleen op het interparlementaal vlak kan geregeld worden.

Deze kwestie behoort derhalve tot de bevoegdheid van mijn Kollega van Binnenlandse Zaken en van het Openbaar Ambt, aan wie de gestelde vraag wordt overgemaakt.

Terloops wil ik er op wijzen dat een ontwerp tot herziening van het kader en van de hiërarchische indeling van de graden van de Technische Dienst te Oostende thans in onderzoek is. — B

Opnieuw panharing

In strijd met de andere jaren zijn de nog enkele resterende Nieuwpoortse drijfnettharingvissers slechts in de tweede helft van de maand oktober voor de typische visserij kunnen uitvaren. Andere jaren gebeurde dit steeds in de eerste dagen van de oktobermaand, maar thans zaten de slechte weersomstandigheden er voor een groot deel tussen dat pas halverwege de maand kon uitgevaren.

Maandag jl. werd dan toch de eerste panharinge naangevoerd, die, dit dient gezegd, van een uitzonderlijk goede kwaliteit waren. Zo als geweten wordt deze «oude glorie» aangevoerd in mandjes van 25 kg terwijl de prijzen al even schitterend waren als de kwaliteit. Er werden inderdaad prijzen genoteerd die schommelden tussen de 800 en de 870 F per 25 kg., hetgeen neerkomt op een prijs van 32 tot 35 per kg. Het spreekt dan ook vanzelf dat deze heerlijke zeeproducten door handelaars konden opgekocht worden die een rijke klienteel kennen.

Ook de dinsdag werd panharing aangevoerd maar dan was de prijs alhoewel nog zeer goed, reeds heel wat minder, gezien nu nog 300 tot 400 F per mand van 25 kg geboden werd hetgeen toch nog overeenstemt met 12 tot 16 F per kg.

BURGEMEESTER GEERAERT KREEG EERSTE PANHARING

Zoals dit nu een jaarlijkse traditie is geworden werd ook dit jaar een mandje van deze heerlijke panharing aangeboden aan de Nieuwpoortse burgemeester, de heer Geeraert. Het spreekt vanzelf dat deze laatste dit geschenk met veel genoegen in ontvangst heeft genomen, en de nog luttel drijfnettharingvissers verder rijke vangsten toewenste en mooie besommingen. — B

EEN GOEDE RAAD VAN UW POSTMEESTER

Moet U naar de Post om te ontvangen? Vergeet dan uw eenzelligheidskaart niet want de loketbediende is verantwoordelijk voor de uitbetaling aan de rechthebbende.

Geen sprotverkoop op 2 november

De reders-vissers worden er aan herinnerd dat er op maandag 2 november geen sprotverkoop zal plaats hebben. Er mag dus die dag ook geen sprot aangevoerd worden